

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ

วันพุธที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ โดยมี นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

ประธานฯ ได้อนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปรีกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๔ เป็นเวลาพอสมควร และเมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

(๑) กระทู้ถาม (ไม่มี)

(๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ประธานฯ ได้แจ้งเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระ คือ การถ่ายทอดการประชุมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ โดยในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะมีการถ่ายทอดทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ช่องหมายเลข ๑๐ รวมทั้งล่ามภาษามือตามข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๘ วรรค ๒ ตั้งแต่เริ่มจนเสร็จสิ้นการประชุม ทั้งนี้ จะเสนอข่าวพระราชสำนัก ระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ - ๒๐.๓๐ นาฬิกา

(๓) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว (ไม่มี)

เรื่องด่วน

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แถลงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

หลักการ

ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นจำนวนไม่เกิน ๓,๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามล้านสามแสนล้านบาท) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยรับงบประมาณ เป็นจำนวน ๓,๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามล้านสามแสนล้านบาท)

เหตุผล

เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณได้มีกรอบเงินงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่รัฐบาลนำเสนอต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันนโยบายและมาตรการด้านต่าง ๆ เพื่อให้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย

ความมั่นคงแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายสำคัญของรัฐบาลสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยรัฐบาลได้ดำเนินการให้สอดคล้องกันทั้งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจภายในประเทศและผลกระทบจากภายนอก รวมทั้งผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ที่รัฐบาลประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ

ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป

เศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๓ คาดว่าจะปรับตัวลดลงในช่วงร้อยละ (-๖.๐) - (-๕.๐) โดยมีสาเหตุหลักมาจากสงครามทางการค้าและจากผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินมาตรการควบคุมและจำกัดการเดินทางของประเทศต่าง ๆ ทำให้เศรษฐกิจโลก ปริมาณการค้าโลกและจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติปรับตัวลดลงรุนแรง ซึ่งส่งผลให้แรงขับเคลื่อน ทั้งจากอุปสงค์ต่างประเทศและในประเทศปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการลดลงของระดับความรุนแรงของการระบาดภายในประเทศคาดว่าจะทำให้ภาครัฐสามารถผ่อนคลายมาตรการควบคุมต่าง ๆ ได้ถึงระดับใกล้เคียงภาวะปกติภายในไตรมาสที่สอง และการลดลงของความรุนแรงของการระบาดในต่างประเทศจะทำให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ สามารถผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ จนถึงระดับใกล้เคียงกับภาวะปกติได้ภายในไตรมาสที่สาม ในขณะที่มาตรการควบคุมด้านการท่องเที่ยวคาดว่าจะมีการผ่อนคลายภายในไตรมาสที่สี่ ภายใต้แนวโน้มดังกล่าวคาดว่าจะทำให้เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งหลังของปีปรับตัวลดลงในอัตราที่ช้าลง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก และการเริ่มฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ของภาคการท่องเที่ยว แรงขับเคลื่อนจากการใช้จ่ายและการลงทุนของภาครัฐ และปัจจัยสนับสนุนจากการผลิตและการส่งออกสินค้าที่ได้รับผลประโยชน์จากมาตรการกีดกันทางการค้าและการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๔ จะขยายตัวในช่วงร้อยละ ๔.๐ - ๕.๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเทียบกับปี ๒๕๖๓ โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากฐานการขยายตัวที่ต่ำกว่าปกติในปี ๒๕๖๓ และแนวโน้มการปรับตัวดีขึ้นของอุปสงค์ภาคต่างประเทศภายหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ผ่อนคลายลง รวมถึงการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศตามการเริ่มฟื้นตัวของฐานรายได้จากการส่งออก การท่องเที่ยว การผลิตภาคเกษตร และแรงขับเคลื่อนจากภาครัฐ ทั้งการเบิกจ่ายภายใต้กรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบลงทุนรัฐวิสาหกิจ และการเบิกจ่ายภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังมีความไม่แน่นอนสูงและมีความเสี่ยงที่จะต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ หากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีความยืดเยื้อและมาตรการควบคุมของประเทศต่าง ๆ ขยายระยะเวลาออกไป หรือปัญหาในภาคการผลิตลุกลามไปสู่วิกฤตการณ์ทางการเงิน การคลังในต่างประเทศ รวมทั้งกรณีที่มาตราการกีดกันทางการค้าทวีความรุนแรงมากขึ้น ในขณะเดียวกันมีความเป็นไปได้ที่เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ดีกว่าที่คาดการณ์ไว้ในกรณีที่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ สามารถยุติลงได้อย่างสิ้นเชิงภายในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๔

นโยบายการคลังและความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

ภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจดังกล่าว ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐบาลประมาณการว่าจะสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรการขายสิ่งของและบริการ รัฐพาณิชย์ และรายได้อื่น รวมสุทธิทั้งสิ้นจำนวน ๒,๗๙๘,๐๐๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒.๒ จากปีก่อน และหักการจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติที่กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๑๒๑,๐๐๐ ล้านบาท คงเหลือเป็นรายได้สุทธิที่สามารถ

นำมาจัดสรรเป็นรายจ่ายของรัฐบาล จำนวน ๒,๖๗๗,๐๐๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๕.๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณมีวงเงินงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินภารกิจตามนโยบายของรัฐบาลและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมเพียงพอ และไม่ส่งผลกระทบต่อหนี้สาธารณะ จึงกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓,๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการดำเนินนโยบายงบประมาณแบบขาดดุล โดยกำหนดรายได้สุทธิ จำนวน ๒,๖๗๗,๐๐๐ ล้านบาท และเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ จำนวน ๖๒๓,๐๐๐ ล้านบาท รวมเป็นรายรับทั้งสิ้น ๓,๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เท่ากับวงเงินงบประมาณรายจ่าย

ฐานะการคลัง

สำหรับหนี้สาธารณะคงค้าง ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ มีจำนวน ๗,๐๑๘,๗๓๑.๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการบริหารหนี้สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๖๐ โดยหนี้สาธารณะที่เป็นข้อผูกพันของรัฐบาลซึ่งเกิดจากการกู้ยืมเงินโดยตรงและการค้าประกันเงินกู้โดยรัฐบาลมีจำนวนทั้งสิ้น ๖,๕๑๗,๖๑๗.๑ ล้านบาท ซึ่งฐานะเงินคงคลัง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๑๒,๙๕๕.๑ ล้านบาท โดยรัฐบาลจะบริหารเงินคงคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และบริหารรายรับและรายจ่ายของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ฐานะและนโยบายการเงิน

การดำเนินนโยบายการเงินในช่วงที่ผ่านมามีความผ่อนคลายมากขึ้น เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทย ในปี ๒๕๖๓ จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นสำคัญ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี ๒๕๖๓ มีแนวโน้มติดลบตามราคาพลังงานและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ระบบการเงินมีความเปราะบางมากขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนและภาคธุรกิจที่ลดลง คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) จึงมีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม และพฤษภาคม ๒๕๖๓ สู่ระดับต่ำสุดในประวัติศาสตร์ที่ร้อยละ ๐.๕๑ เพื่อช่วยลดภาระดอกเบี้ยของลูกหนี้ สนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้และลดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้เร่งดำเนินมาตรการทางการเงินอื่น ๆ ควบคู่กับการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อาทิ การปรับลดอัตรานำส่งเงินสมทบกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินชั่วคราวจากร้อยละ ๐.๔๖ เป็นร้อยละ ๐.๒๓ เพื่อให้สถาบันการเงินปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มเติมได้ทันที มาตรการช่วยเหลือประชาชนและธุรกิจ ทั้งการเลื่อนการชำระหนี้และการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) เพื่อลดภาระหนี้และช่วยเสริมสภาพคล่องให้ผู้ได้รับผลกระทบผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ไปได้ รวมถึงมาตรการสนับสนุนเสถียรภาพตลาดการเงินไทย โดยเฉพาะในตลาดตราสารหนี้เพื่อให้มั่นใจว่าตลาดการเงินมีเสถียรภาพและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในภาวะที่นักลงทุนกังวลกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙

สำหรับฐานะการเงินต่างประเทศของไทยในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ดี มูลค่าเงินสำรองระหว่างประเทศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ มีจำนวน ๒๓๕,๗๐๘.๙ ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือคิดเป็นประมาณ ๓.๘ เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่แข็งแกร่ง

นโยบายการจัดทำงบประมาณ

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อให้การพัฒนาประเทศก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่ง โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ควบคู่ไปกับส่งเสริมการสร้างรายได้

ของประชาชนเพื่อกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนว่ากระทรวงและหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศความเป็นธรรมทางสังคม เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง ความจำเป็นและภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่สำคัญ ดังนี้

๑. นำยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งการบูรณาการในทุกมิติ ทั้งมิติกระทรวง/หน่วยงาน มิติบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และมิติบูรณาการเชิงพื้นที่ เป็นกรอบแนวคิดในการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

๒. ให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยเฉพาะการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาของประชาชน และวางรากฐานการพัฒนาประเทศสู่อนาคต รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

๓. ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพทางการคลังร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพการถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นแก่ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางการคลังระหว่างท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และประสิทธิผลการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประยะได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน โดยให้หน่วยรับงบประมาณที่มีเงินนอกงบประมาณหรือเงินสะสมคงเหลือ พิจารณานำเงินดังกล่าวมาใช้ดำเนินการของหน่วยงานเป็นลำดับแรก ควบคู่ไปกับการพิจารณาทบทวนเพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกการดำเนินโครงการที่มีความสำคัญในระดับต่ำ หรือหมดความจำเป็นเพื่อนำงบประมาณดังกล่าวมาสนับสนุนนโยบายสำคัญหรือโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่มีความพร้อมในการดำเนินการสูง หรือรายการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยตรง เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัว รวมทั้งให้ความสำคัญกับการนำผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับศักยภาพการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ

๕. ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติวินัยทางการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างครบถ้วน

สาระสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๓,๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการดำเนินนโยบายแบบขาดดุล โดยกำหนดรายได้สุทธิจำนวน ๒,๖๗๗,๐๐๐ ล้านบาท และเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณอีกจำนวน ๖๒๓,๐๐๐ ล้านบาท วงเงินงบประมาณดังกล่าวจำแนกเป็นรายจ่ายประจำปี จำนวน ๒,๕๒๖,๑๓๑.๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕ ของวงเงินงบประมาณ รายจ่ายลงทุน จำนวน ๖๗๔,๘๖๘.๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ ของวงเงินงบประมาณ และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน ๙๙,๐๐๐.๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๐ ของวงเงินงบประมาณ ซึ่งอยู่ภายในกรอบวินัยการเงินการคลัง โดยมีสาระสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกตามกลุ่มงบประมาณรายจ่าย ดังนี้

๑.๑ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๖๑๔,๖๑๖.๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ ของวงเงินงบประมาณ

๑.๒ งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๑,๑๓๕,๑๘๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔ ของวงเงินงบประมาณ

๑.๓ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๒๕๗,๘๗๗.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๘ ของวงเงินงบประมาณ จำนวน ๑๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
๒. เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๓. ต่อด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๔. เติร์ยมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
๕. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
๖. ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
๗. พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์
๘. พัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล
๙. พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
๑๐. พัฒนาพื้นที่ระดับภาค
๑๑. พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
๑๒. พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
๑๓. รัฐบาลดิจิทัล
๑๔. สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

๑.๔ งบประมาณรายจ่ายบุคลากร รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๗๗๖,๘๘๗.๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖ ของวงเงินงบประมาณ

๑.๕ งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๒๒๑,๙๘๑.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๗ ของวงเงินงบประมาณ

๑.๖ งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๒๙๓,๔๕๕.๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘.๙ ของวงเงินงบประมาณ

๒. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำแนกตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดไว้จำนวน ๖ ยุทธศาสตร์ ๑ รายการ โดยได้นำยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมากำหนดเป็นกรอบโครงสร้างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดการดำเนินงานที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ด้านความมั่นคง

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๑๖,๐๐๓.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนมีความสุข ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ป้องกัน รักษาความสงบภายในประเทศ พัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ บูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม จำแนกตามแผนงาน ดังนี้

๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ งบประมาณทั้งสิ้น ๔,๗๒๙.๘ ล้านบาท เพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึก รักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติโดยการพิทักษ์รักษา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมพิเศษหลวง

๒) การรักษาความสงบภายในประเทศ งบประมาณทั้งสิ้น ๒๘,๖๖๑.๘ ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รักษาความมั่นคงภายใน ปลุกฝังจิตสำนึกรักสามัคคี และส่งเสริมความปรองดองของคนในชาติ สนับสนุนภารกิจของกองอาสารักษาดินแดน กองกำลังประจำถิ่น เสริมสร้างศักยภาพการรักษาความมั่นคงภายในแบบพลเรือน ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐผ่านกลไกหมู่บ้าน พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บังคับใช้กฎหมาย อำนาจความยุติธรรม และพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ งบประมาณทั้งสิ้น ๙,๗๓๑.๗ ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน มีเป้าหมายในการลดเหตุรุนแรงในพื้นที่ลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ โดยเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าวกรองและบูรณาการฐานข้อมูลความมั่นคง ให้สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้และภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ปรับสภาพแวดล้อมในพื้นที่มิให้เกิดการขยายตัวของความรุนแรง สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชนทั้งในและนอกจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ยับยั้งการสนับสนุนการกระทำผิดกฎหมาย รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจผ่านโครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ไม่น้อยกว่า ๒๓,๐๐๐ ราย พัฒนาฟาร์มตัวอย่าง ๑๓ แห่ง พัฒนาฝีมือทักษะแรงงาน ไม่น้อยกว่า ๘๐๐ คน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระยะทางไม่น้อยกว่า ๖๒ กิโลเมตร เพื่อให้พื้นที่ชุมชนมีความน่าอยู่ ปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำกิจกรรมร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งไม่น้อยกว่า ๓๒,๐๐๐ คน

๔) การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ งบประมาณทั้งสิ้น ๔๓๕.๐ ล้านบาท เพื่อให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แรงงานเด็ก แรงงานบังคับและกลุ่มเสี่ยง ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ โดยการขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบแรงงานต่างด้าว ๒๔๘,๐๐๐ คน ตรวจสอบสถานประกอบการ

๓๗,๐๐๐ แห่ง ทั่วประเทศ จำนวนแรงงานที่เป็นกลุ่มเสี่ยงได้รับการส่งเสริม พัฒนาและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมาย ๔๑,๘๐๐ คน แรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านการประมงได้รับการคุ้มครอง ๕๐,๐๐๐ ราย จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการคุ้มครองกลับคืนสู่สังคม ๑,๑๐๐ คน และมีการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ ๒๐๐ คดี

๕) การป้องกัน ปรามปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด งบประมาณทั้งสิ้น ๖,๒๘๖.๔ ล้านบาท เพื่อให้เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชาชนกลุ่มเสี่ยงมีภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด และไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มิให้เกิดผู้เสพยาใหม่ในกลุ่มประชากรวัยเสี่ยงสูง (อายุ ๑๕ - ๒๔ ปี) เกินร้อยละ ๖๐ ของผู้เสพยาใหม่ทั้งหมด จัดให้มีกลไกการวางแผนป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือประชาชน อย่างเป็นระบบปรามปรามจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับเสพติด และร่วมมือกับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติดเพื่อลดระดับความรุนแรงของพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติด ลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ จากเป้าหมายที่ผ่านมา รวมทั้งบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สร้างการยอมรับและให้โอกาสทางสังคม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างเป็นระบบผ่านมาตรการทางเลือก เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ และติดตามอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕

๖) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง งบประมาณทั้งสิ้น ๑๕,๓๕๔.๗ ล้านบาท เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนมีความพร้อมและสามารถแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง โดยการพัฒนา ศักยภาพการรักษาความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ตรวจสอบติดตามและเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมายไม่น้อยกว่า ๒๔๕,๐๐๐ ครั้ง เพิ่มศักยภาพด้านการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปรามปรามอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายมวลชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ลดความเสียหายและป้องกันการฟุ้งทลายของพื้นที่ตั้งริมแม่น้ำชายแดนระหว่างประเทศความยาวรวม ๔๓, ๙๘๕ เมตร

๗) การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ และความพร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกมิติ งบประมาณทั้งสิ้น ๘๐,๓๖๕.๒ ล้านบาท เพื่อให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมที่จะเผชิญ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง ระบบและแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติทันสมัย และปฏิบัติได้จริง หน่วยงานด้านการข่าว และประชาคมข่าวกรองมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนา ระบบเทคโนโลยี และเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๘) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๑,๘๐๗.๓ ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นในขีดความสามารถในการปฏิบัติงานภัยพิบัติ ฉุกเฉิน การกู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวมทั้งลดความสูญเสีย และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชน พัฒนาศักยภาพการเตือนภัยพิบัติ เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสาธารณภัย เตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน โดยมีเป้าหมายสามารถแจ้งเตือน ภัยล่วงหน้าในเวลาที่กำหนดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ และสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็วตามเวลา มาตรฐานภายใน ๗๒ ชั่วโมง

๙) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม งบประมาณทั้งสิ้น ๒๘๘.๗ ล้านบาท เพื่อให้กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยส่งเสริมการบูรณาการ กลไกการบริหารจัดการความมั่นคง การเสริมความพร้อม และยกระดับกลไกด้านความมั่นคงระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายผ่านการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน

๑๐) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๓๑๖.๐ ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการต่างประเทศเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์ในทุกมิติ ทั้งในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และพหุภาคี รักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในบริบทโลกหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ โดยมุ่งกระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นและความสัมพันธ์กับอาเซียน และสร้างความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล เพื่อป้องกันและเตรียมความพร้อมให้สามารถรับมือกับความท้าทายจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่กระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย โดยสร้างความเชื่อมั่นให้ไทยเป็นฐานและห่วงโซ่การผลิตและแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของภูมิภาคและของโลก พัฒนาความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคกับประเทศยุทธศาสตร์สำคัญ และขยายความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ ดิจิทัล เทคโนโลยี และนวัตกรรม นำจุดแข็งด้านสาธารณสุขที่ได้รับการยอมรับจากความสำเร็จในการจัดการสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ผลักดันให้ไทยเป็นที่ยอมรับในฐานะศูนย์กลางทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลในภูมิภาค รวมถึงประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพและบูรณาการการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ดูแลและคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีเกียรติภูมิ

๑๑) การสนับสนุนด้านความมั่นคง งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๕๗๙.๒ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนเป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เสริมสร้างอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ความรู้ด้านพลเมืองศึกษาและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมการค้าผ่านศึก ครอบครัวยุทธผ่านศึกและทหารนอกประจำการ

๑๒) การดำเนินงานภารกิจพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง งบประมาณทั้งสิ้น ๕๗,๖๑๖.๓ ล้านบาท เพื่อให้การดำเนินงานภารกิจด้านความมั่นคงมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยการสร้างความพร้อมด้านการป้องกันประเทศ การดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในการดำเนินงานด้านความมั่นคงระหว่างประเทศไทยกับมิตรประเทศ และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง งบประมาณทั้งสิ้น ๑๙๓,๘๓๑.๘ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๒,๓๑๐.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจมีความยั่งยืน สมดุลและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ พัฒนาเขตพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกและเขตเศรษฐกิจพิเศษ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว พัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ สร้างมูลค่าภาคการเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน พัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และส่งเสริมศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม จำแนกตามแผนงานได้ดังนี้

๑) การพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๐๙,๐๒๓.๘ ล้านบาท เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม รองรับการแข่งขันและระบบโลจิสติกส์ให้มีความเชื่อมโยงอย่างสมบูรณ์ ครอบคลุมทั้งเส้นทางภายในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันหลายรูปแบบ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนน เช่น ก่อสร้างโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน ระยะทางประมาณ ๖๙๔ กิโลเมตร ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ - กาญจนบุรี และสายบางปะอิน - สระบุรี นครราชสีมา ระยะทางรวมประมาณ ๓๐๙ กิโลเมตร พัฒนาทางโครงข่ายทางหลวงชนบท ระยะทางประมาณ ๑,๐๐๗ กิโลเมตร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการแข่งขันทางราง ระยะทาง ๖๐๘.๗ กิโลเมตร พัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพมหานคร - หนองคาย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ เช่น ขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำชายฝั่งทะเล จำนวน ๘ ร่องน้ำ ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง เพิ่มประสิทธิภาพทางเดินเรือในแม่น้ำป่าสัก ระยะที่ ๒ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง ๒,๒๕๕ เมตร

เพื่อรองรับปริมาณการขนส่งสินค้าประมาณ ๑๒๒ ล้านตัน เพิ่มขีดความสามารถท่าอากาศยานในภูมิภาค ๒๑ แห่ง โดยพัฒนาและปรับปรุงขยายท่าอากาศยาน ๑๑ แห่ง และเป็นไปตามมาตรฐานองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) รวมทั้งการกำกับดูแลและพัฒนามาตรฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบให้มีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัยเชื่อมโยงการค้าสู่รูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พัฒนาบริการและขยายเครือข่ายของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยระบบการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจสำหรับการนำเข้า – ส่งออกและโลจิสติกส์ (National Single Window : NSW) ตลอดจนพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านโลจิสติกส์อื่นได้แก่ มาตรฐาน บุคลากร การวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

๒) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก งบประมาณทั้งสิ้น ๒๒,๗๑๒.๗ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้แก่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดการลงทุนจากภาครัฐและภาคเอกชน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ให้เชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งในทุกมิติแบบไร้รอยต่อได้แก่ พัฒนาโครงข่ายการขนส่งทางถนนไม่น้อยกว่า ๑๙๐ กิโลเมตร และเตรียมความพร้อมโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน ระยะทางรวมไม่น้อยกว่า ๒๒๐ กิโลเมตร ยกกระดับศักยภาพท่าเรือน้ำลึก โดยพัฒนาพื้นที่ธุรกิจและบริการเชื่อมต่อพื้นที่ท่าเทียบเรือเฟอร์รี่และท่าเทียบเรือเนกประสงค์ พัฒนาขีดความสามารถท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภาสู่การเป็นมหานครการบิน โดยเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก่อสร้างศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานและทางขับ พัฒนาให้บริการอุตุนิยมวิทยาการบินท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา พัฒนาและขยายโครงสร้างระบบสาธารณสุขภาค ด้านการประปา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โดยการจัดตั้งสถาบันไอโอที เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลแห่งอนาคต ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ พัฒนาบุคลากรโดยผ่านความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ประกอบการ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๒๘,๐๐๐ คน ตลอดจนการพัฒนาเมืองในรูปแบบเมืองอัจฉริยะ ยกกระดับระบบสาธารณสุขสุขภาพแวดล้อมเมือง และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน อันจะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของชุมชน

๓) การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๗๙๐.๒ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ๑๐ แห่ง ได้แก่ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา หนองคาย เชียงราย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ยกกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ โครงการศูนย์การค้าชายแดน จังหวัดนครพนม งานก่อสร้างต่อเติมความยาวทางวิ่งท่าอากาศยานแม่สอด จังหวัดตาก ก่อสร้างและขยายช่องจราจรทางหลวง และทางหลวงชนบท ระยะทางรวมประมาณ ๘๓ กิโลเมตร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว พัฒนาด้านศุลกากร เพิ่มประสิทธิภาพการบริการคนเข้าเมืองผ่านงานบริการโดยศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ด้านแรงงานต่างด้าว พัฒนาด้านสาธารณสุขชายแดนและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การวางผังเมือง พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากร เช่น โครงการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่า ๑๐,๓๐๐ คน ตลอดจนการสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่

๔) การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว งบประมาณทั้งสิ้น ๖,๙๖๗.๙ ล้านบาท เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมีเป้าหมายเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น รายได้เมืองรองมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น และเพิ่มอันดับ

ขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค โดยสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคม ๒๒ เมืองหลัก ๕๕ เมืองรอง สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งเมืองหลักและเมืองรองให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมด้านการตลาด รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล ส่งเสริมระบบความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว และพัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในทุกกระดับ รวมถึงการปรับแผนการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและการท่องเที่ยวทั้งภายในและข้ามพื้นที่ (จังหวัด/ประเทศ)

๕) การพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๒๖๐.๘ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความรู้และความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ ยกกระดับความรู้ การบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการ โดยสนับสนุนให้มีการขยายธุรกิจเข้าสู่สากลมากขึ้น สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจอย่างเป็นระบบ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรม สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน โดยมีเป้าหมายให้ SME ไทย ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ราย สามารถเติบโต แข็งแรง แข่งขันได้ในระดับสากล และเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ไม่น้อยกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ภายใน ๓ ปี

๖) การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต งบประมาณทั้งสิ้น ๙๓๑.๐ ล้านบาท เพื่อเพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการร้อยละ ๔.๖ และเพิ่มผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการตลอดห่วงโซ่อุปทาน ร้อยละ ๒.๒ โดยพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคตแบบครบวงจร และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพ ๒๕ ผลิตภัณฑ์ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ ๓๐ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ผลักดันการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่ยานยนต์สมัยใหม่ และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมระบบราง และอากาศยาน โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบในอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่และชิ้นส่วนอากาศยาน ไม่น้อยกว่า ๓ ผลิตภัณฑ์ และพัฒนาการจัดการฐานข้อมูลอุตสาหกรรม และการคาดการณ์เทคโนโลยีในอนาคต ตลอดจนเพิ่มผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมตลอดห่วงโซ่มูลค่า

๗) การพัฒนาพื้นที่ระดับภาค งบประมาณทั้งสิ้น ๒๒,๑๘๙.๕ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ในระดับภาคด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การเกษตร การท่องเที่ยวและบริการ ยกกระดับคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ตลอดจน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กระจายทั่วทุกภูมิภาค คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์ระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๐ - ๖.๕ โดยเสริมสร้างองค์ความรู้และเพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศ

๘) การเกษตรสร้างมูลค่า งบประมาณทั้งสิ้น ๖,๖๙๖.๗ ล้านบาท เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาเกษตร ผลิตภาพการผลิตของภาคการเกษตรสูงขึ้น และสามารถแปรรูปสู่ผลิตภัณฑ์ปลายน้ำที่มีมูลค่าสูง โดยใช้เทคโนโลยีพัฒนาฐานทรัพยากรทางการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่

จำนวน ๓,๖๓๒ แปลง โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ผ่านแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๑๑๐,๖๖๑ ราย เกษตรทางเลือก เกษตรผสมผสาน วนเกษตร จำนวน ๑๓,๖๐๐ ราย/ ๖,๒๐๐ไร่ เกษตรอินทรีย์ จำนวน ๑๗,๒๔๐ ราย /๔๕๙,๐๕๐ ไร่/ ๓,๒๐๐ แปลง เกษตรปลอดภัย ๘,๑๐๐ ราย/๙,๘๐๐ ไร่/ ๖๕,๐๐๐ แปลง/๒๙,๐๐๐ ฟาร์ม/๔๐๒,๐๗๐ ตัวอย่าง และลดการใช้สารเคมีและการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพทดแทน ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ รวมทั้งส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรตามศักยภาพและความโดดเด่นเฉพาะสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้

๙) การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๖๓๖.๖ ล้านบาท เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาค และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ระบบสื่อสารและพลังงานด้วยเทคโนโลยีระบบดิจิทัลที่ทันสมัย เพื่อยกระดับความน่าอยู่ของเมือง โดยให้พื้นที่มีแผนผังภูมิวิเทศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี วัฒนธรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาเมือง พัฒนาพื้นที่ตามผังเมือง ๑๐๙ แห่ง วางและสนับสนุนด้านการวางผังเมือง ๑๓๙ ผัง และจัดรูปที่ดิน ๒,๑๙๖ ไร่

๑๐) การพัฒนาความมั่นคงทางพลังงาน งบประมาณทั้งสิ้น ๖๔๗.๒ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทางพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดหาพลังงานและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน รักษาอัตราการผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเหลวในประเทศไม่น้อยกว่า ๑๗๕,๐๐๐ บาร์เรลต่อวัน มีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงอย่างเหมาะสม และมีระบบรองรับเหตุฉุกเฉินด้านพลังงาน พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน สร้างความรู้และความเข้าใจด้านการประกอบกิจการปิโตรเลียมให้แก่ประชาชน ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน รวมทั้งกำกับดูแลกิจการ และจัดทำนโยบายด้านพลังงาน เพื่อให้พลังงานมีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วน ส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและจูงใจให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล งบประมาณทั้งสิ้น ๒,๓๘๐.๐ ล้านบาท เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของธุรกิจดิจิทัลจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและบริการที่มีประสิทธิภาพอย่างเท่าเทียมผ่านโครงข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน ๑๑,๔๔๖ แห่ง และยกระดับศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลชุมชนสังคมออนไลน์ที่ถูกต้องผ่านการสนับสนุนศูนย์ดิจิทัลชุมชน ๕๐๐ ศูนย์บริการระบบตรวจสอบสิทธิการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตสาธารณะ และพัฒนาศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) พร้อมยกระดับเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย

๑๒) การพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม งบประมาณทั้งสิ้น ๖,๐๑๙.๕ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่การเป็นสังคมที่อยู่บนเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่พัฒนามาตรฐานระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศและสอดคล้องกับความจำเป็นของอุตสาหกรรมปัจจุบันและอนาคต การออกแบบวิศวกรรม และการพัฒนากระบวนการและผลิตภัณฑ์ระหว่างผู้ใช้ ผู้พัฒนา และผู้ให้บริการเทคโนโลยีทั้งในภาครัฐและเอกชน ผ่านกลไกบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมการสร้างร่วมมือระหว่างบุคลากรวิจัย สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย เสริมสร้างศักยภาพการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา (THEOS-2) และสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๑,๘๑๐ ทุน ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม งบประมาณทั้งสิ้น ๑๙,๙๑๖.๖ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ สร้างองค์ความรู้ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ผ่านการดำเนินการ ๔ ด้าน คือ ด้านการพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ โดยสนับสนุนการพัฒนากำลังคนให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อตอบสนองต่อปัญหาวิกฤตของประเทศ มีชุดความรู้ที่จำเป็นสำหรับอนาคตเพื่อให้สามารถปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของเทคโนโลยีและรูปแบบธุรกิจ (Disruptive Technology) รวมทั้งการพัฒนากำลังคนระดับสูงรองรับการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และการส่งเสริมการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ที่จะเป็นฐานขับเคลื่อนประเทศในอนาคต

ด้านสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนในการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล และการเข้าสู่สังคมสูงวัยของประเทศอย่างสมบูรณ์

ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในกลุ่มอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ อุตสาหกรรมพลังงานและวัสดุชีวภาพ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และแพลตฟอร์มเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งระดับชุมชน โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากเพื่อขจัดความยากจน รวมถึงการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และการกระจายศูนย์กลางความเจริญ รวมทั้งปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เป็นหลักในการพัฒนานวัตกรรม นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน

๑๔) การสนับสนุนด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน งบประมาณทั้งสิ้น ๗๓,๓๓๗.๙ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน โดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัลและการปรับสภาพแวดล้อม เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการและลดภาระต้นทุนการผลิต อาทิ การประกันรายได้ให้แก่เกษตรกร การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้มีรายได้น้อย จำนวน ๓,๙๓๐,๐๐๐ ราย จัดให้มีเงินทุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการ SME จำนวน ๓๐,๐๐๐ ราย ตลอดจนพัฒนาของทางการตลาด ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทย สนับสนุนและยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต บริการ การค้าและการลงทุน

๑๕) การดำเนินงานภารกิจพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน งบประมาณทั้งสิ้น ๗๘,๔๖๔.๗ ล้านบาท เพื่อให้การดำเนินงานภารกิจด้านการสร้างความสามารถ

ในการแข่งขันของประเทศ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยพัฒนาระบบขนส่งเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตเมืองและภูมิภาคเพิ่มคุณภาพการให้บริการสาธารณะ การเดินทาง การขนส่ง และการจราจรที่มีความปลอดภัย เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตรจัดการทรัพยากรที่ดินและน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ อนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ส่งเสริมการค้าทั้งในและระหว่างประเทศ ดูแลมาตรฐานสินค้าราคาและบริการ ทั้งภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ส่งเสริมการค้าเนื้องานด้านการตลาด การท่องเที่ยวเพื่อรักษาฐานตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวไทย และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันงบประมาณทั้งสิ้น ๔๒,๓๓๕.๘ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๗๗,๗๕๕.๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อพัฒนาคนไทยในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีสุขภาวะที่ดี ตลอดจนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยปฏิรูประบบการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสามารถที่หลากหลายของคนไทยในทุกช่วงวัยมุ่งเน้นการทํานุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การยกระดับศักยภาพของแรงงานเพื่อวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต จำแนกตามแผนงานได้ ดังนี้

๑) การเสริมสร้างให้คนมีสุขภาวะที่ดี งบประมาณทั้งสิ้น ๔๐,๖๐๐.๓ ล้านบาท เพื่อประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานในโรงพยาบาลของรัฐทั่วประเทศ ปฏิรูประบบสาธารณสุขโดยการส่งเสริมระบบการแพทย์ให้ทั่วถึง เช่น ระบบบริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ผสมผสาน การแพทย์พื้นบ้าน โดยจัดให้มีหมอครอบครัว ๒,๑๔๕ ทีม สนับสนุนกลไกการปฏิบัติหน้าที่ของ อสม. หมอประจำบ้าน โดยการฟื้นฟูความรู้ และเพิ่มพูนทักษะในการดูแลสุขภาพคนในชุมชนเพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้และชุมชนสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้อย่างยั่งยืน พัฒนาน้ำมันกัญชาที่จะใช้ในทางการแพทย์และการแพทย์แผนไทย ๒,๐๐๐,๐๐๐ ซีซี เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการใช้กัญชาและสมุนไพรทางการแพทย์ได้อย่างปลอดภัย รวมถึงเร่งรัดการผลิตแพทย์และบุคลากรด้านสาธารณสุขไม่น้อยกว่า ๒๗,๐๐๐ คน และกระจายแพทย์ไปสู่ชนบทให้เพียงพอในพื้นที่ห่างไกล ไม่น้อยกว่า ๘,๐๐๐ คน เพื่อสร้างเครือข่ายระบบสุขภาพระดับอำเภอ พัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินครบวงจรและระบบการส่งต่อ สนับสนุนการเป็นเมืองศูนย์กลางบริการสุขภาพในอาเซียน

๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต งบประมาณทั้งสิ้น ๖,๓๗๕.๑ ล้านบาท เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนได้มีพัฒนาการและทักษะที่เหมาะสมตามช่วงวัย ไม่น้อยกว่า ๒,๒๐๐,๐๐๐ คน สนับสนุนอาหารเสริม (นม) ไม่น้อยกว่า ๑,๕๑๓,๔๐๐ คน และอาหารกลางวัน ไม่น้อยกว่า ๔๖๐,๕๐๐ คน รวมถึงสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน และเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่เด็กวัยเรียนจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพ ๕ สาขา และคุณวุฒิวิชาชีพ ๑๐๐ สาขา ส่งเสริมการยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล ความต้องการของตลาดแรงงาน และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่น้อยกว่า ๘๗,๙๐๐ คน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต ไม่น้อยกว่า ๘๐๐,๐๐๐ คน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานเพื่อให้เป็นผู้สูงอายุที่มีพลังสามารถประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้

๓) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๐๑๒.๓ ล้านบาท เพื่อให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ในทุกมิติ

โดยสนับสนุนผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพหลากหลายตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาของมนุษย์ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานเพื่อรองรับอุตสาหกรรม ๔.๐ ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพและพัฒนาทักษะวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ๕๓,๙๐๐ คน ส่งเสริมสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้พัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ๗๓ แห่ง ๒๔ สาขาวิชา เชื่อมโยงการศึกษากับภาคธุรกิจ โดยการขยายและยกระดับอาชีวศึกษา ทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐานร่วมกับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า ๖๐,๓๐๐ แห่ง ตลอดจนขับเคลื่อนความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ตามกรอบความร่วมมือคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษากลุ่มอาชีพ ให้ตอบสนองภาคการผลิตและบริการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑,๕๐๐ คน ปรับปรุงการเรียนรู้อุตสาหกรรม เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษา ไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ คน และส่งเสริมการเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

๔) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬา งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๔๑๕.๗ ล้านบาท เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพแข็งแรง โดยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้และตระหนักถึงประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต ส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาและการประกอบกิจกรรมนันทนาการของประชาชนทุกกลุ่มทุกวัย ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน พัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา ให้มีความสามารถและทักษะความเป็นเลิศด้านกีฬาสับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการออกกำลังกาย การกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมการพัฒนานักกีฬาของชาติตั้งแต่ระดับเยาวชนที่มีความถนัด และมีทักษะด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ ๒๑,๐๐๐ คน รวมถึงส่งเสริมการฝึกหัดว่ายน้ำของเยาวชน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการจมน้ำของเยาวชนซึ่งเกิดขึ้นทุกปีในช่วงปิดภาคการศึกษา

๕) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๗๘๘.๒ ล้านบาท เพื่อให้คนไทยทั้งประเทศมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทยที่ดีงาม รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ดีและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๕๙๐,๐๐๐ รายการ พัฒนาสืบสานมรดกทางศิลป วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อให้สังคมไทยมีความสุขและนำไปสู่การเสริมสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยสู่สากลให้เป็นที่ยกย่องและยอมรับของนานาชาติ

๖) การสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณทั้งสิ้น ๓๑,๕๗๘.๙ ล้านบาท เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ มีทักษะ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ มีคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยจัดสวัสดิการสนับสนุนเบาะเด็กแรกเกิด - ๖ ปี ไม่น้อยกว่า ๑,๙๖๖,๐๐๐ คน สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ด้วยดิจิทัล ๕ ระบบ ปรับปรุงการเรียนรู้อุตสาหกรรม เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษา ไม่น้อยกว่า ๑๑,๑๐๐ โรงเรียน ส่งเสริมการเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ไม่น้อยกว่า ๓๒,๘๐๐ โรงเรียน และเยาวชนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน พัฒนาโรงเรียนคุณภาพทุกตำบลไม่น้อยกว่า ๘,๒๐๐ โรงเรียน สร้างความรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสื่อออนไลน์ โครงข่ายสังคมออนไลน์อย่างถูกต้อง ไม่น้อยกว่า ๑๘๖,๖๐๐ คน ควบคู่กับการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า ๑๒,๐๐๐ คน

๗) การดำเนินงานภารกิจพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณทั้งสิ้น ๗๓,๙๔๔.๕ ล้านบาท โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา และมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านให้กับนักเรียนในระดับ

ก่อนประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๙๐๕,๐๐๐ คน ในระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓,๐๘๐,๙๐๐ คน มัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๑,๖๖๙,๗๐๐ คน และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า ๙๔๑,๕๐๐ คน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ โรงเรียน สนับสนุนการคืนครูให้นักเรียนสำหรับนักเรียนพิการ จ้างธุรการ ภารโรง และพี่เลี้ยงเด็กพิการ ไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ อัตรา สนับสนุนเด็กผู้มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพ ไม่น้อยกว่า ๒๒,๔๐๐ คน รวมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพให้ทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสู่สากล จำนวน ๔๒๙ แห่ง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๑,๖๐๐ คน และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณทั้งสิ้น ๔๑๗,๐๓๙.๒ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๗๙๕,๘๐๖.๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมเพื่อเป็นพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้เกิดความพออยู่พอกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับคนไทยทุกคน สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การศึกษา เตรียมความพร้อมที่จะรองรับสังคมสูงวัยในทุกมิติ สนับสนุนความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานของประชาชน และส่งเสริมมาตรการลดภาระค่าครองชีพของประชาชนอย่างทั่วถึง ตลอดจนการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ รวมทั้งสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามแผนงาน ดังนี้

๑) การเสริมสร้างพลังทางสังคม งบประมาณทั้งสิ้น ๘,๓๙๕.๘ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็ง โดยส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการสร้างครอบครัวที่แข็งแรง เด็กและเยาวชนได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม และพัฒนาทักษะอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย พัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไม่น้อยกว่า ๒๔๙,๐๐๐ ราย รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ น้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่โครงการหลวงและโครงการตามพระราชดำริ ๑๑๒,๘๐๐ ไร่ ส่งเสริมการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ๑๑,๙๐๐ ราย สร้างค่านิยมความเป็นไทย เสริมสร้างองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งเรียนรู้มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมคงอยู่อย่างยั่งยืน

๒) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณทั้งสิ้น ๓๑๙,๒๓๒.๘ ล้านบาท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งต้องการให้มีการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้น โดยมีกิจกรรมสาธารณะที่สำคัญ ได้แก่ สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า ๑,๐๘๕,๐๐๐ คน เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่น้อยกว่า ๗๖๑,๑๐๐ คน สนับสนุนอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน ให้เด็กวัยเรียน

ไม่น้อยกว่า ๕,๕๒๔,๐๐๐ คน สนับสนุนเบี้ยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า ๑,๐๕๐,๐๐๐ คน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ คน เบี้ยยังชีพคนพิการไม่น้อยกว่า ๑,๙๘๐,๐๐๐ คน รวมทั้งปรับปรุงซ่อมแซมถนน แหล่งน้ำขนาดเล็ก ลานกีฬาและสนามกีฬา และส่งเสริมการจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่น

๓) การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณทั้งสิ้น ๒๓,๔๑๓.๖ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนการดำเนินการแบบบูรณาการครอบคลุมทุกมิติ การพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระดับภาค และระดับประเทศ โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และลดความเหลื่อมล้ำของความเจริญเติบโตระหว่างพื้นที่ โดยสนับสนุนให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่มีการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน เชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย งบประมาณทั้งสิ้น ๙๔๔.๓ ล้านบาท เพื่อเตรียมประชากรอายุ ๒๕ ถึง ๕๙ ปี ให้มีความพร้อมก่อนเข้าสังคมสูงวัย ไม่น้อยกว่า ๒๓ ล้านคน และเพื่อให้ผู้สูงวัยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยผู้สูงอายุได้รับการเสริมสร้างทักษะด้านอาชีพ มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๗๗,๐๐๐ คน พัฒนาผู้สูงอายุ และสร้างเครือข่ายความคุ้มครองทางสังคม ๑๔๘,๕๐๐ คน ผลิตสื่อและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สร้างความตระหนักรู้ปรับปรุงที่อยู่อาศัย และสถานที่สาธารณะให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ๓,๒๒๐ แห่ง ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคม ไม่น้อยกว่า ๑๑.๗ ล้านคน โดยพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน ดูแลสุขภาพช่องปาก บริการฝังรากฟันเทียมสำหรับผู้สูงอายุ จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ๒๒๓ แห่ง พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓, ๘๐๐ คน เพื่อขยายผลการดูแลผู้สูงอายุ ๕๗,๐๐๐ คน

๕) การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก งบประมาณทั้งสิ้น ๒,๖๘๘.๙ ล้านบาท เพื่อให้ชุมชนและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชากร โดยมีการดำเนินการ ๓ แนวทาง คือ การพัฒนาศักยภาพประชากรกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยพัฒนาศักยภาพผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกิน ๒๐๔,๐๐๐ ราย ด้วยการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรและผู้ด้อยโอกาส เกษตรกรได้รับสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ จำนวน ๕๔,๐๐๐ ราย เพิ่มประสิทธิภาพกองทุนชุมชนให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ๑๕๐,๐๐๐ ราย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างขีดความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร ๔,๐๐๐ ราย สนับสนุนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ๕๐,๓๐๐ ราย ยกกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชนได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง ๒๑,๗๐๐ ราย ส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร ๑,๓๓๐ ราย ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ ๕๐๐ ราย การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน โดยพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนา ๑,๗๐๐ กลุ่ม ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน ๓๐๖ ผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการสร้างความรู้ด้านการสร้างมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับผลิตผลทางการเกษตร ๑ จังหวัด ๑ ชุมชนเกษตร พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP ๖,๔๓๖ ผลิตภัณฑ์ การพัฒนาการตลาดและระบบบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายรายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ส่งเสริมการพัฒนาระบบเครือข่ายตลาดเกษตรกร

การประชาสัมพันธ์ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่นเชื่อมโยง การท่องเที่ยวในตลาดและชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เป็นหมู่บ้านทำมาค้าขาย พัฒนา ศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชนอย่างเป็นระบบสู่ความยั่งยืน ส่งเสริม การพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น โดยส่งเสริม ช่องทางการตลาด เสริมสร้างความเข้มแข็งธุรกิจค้าส่งค้าปลีกไทย พัฒนาสินค้าชุมชนเข้าสู่ตลาดออนไลน์ รวมทั้งสนับสนุนระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจากภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ

๖) การสร้างหลักประกันทางสังคม งบประมาณทั้งสิ้น ๒๘๘,๒๘๘.๗ ล้านบาท เพื่อให้ ประชาชนมีสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยได้รับการรักษาพยาบาลภายใต้ระบบประกันสุขภาพ ที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยเฉพาะค่าบริการทางการแพทย์ (เหมาจ่ายรายหัว) ในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพิ่มค่าใช้จ่ายรายหัวจาก ๓,๖๐๐ บาท เป็น ๓,๗๑๙.๒๓ บาท ให้กับประชาชนที่ได้รับสิทธิ ไม่น้อยกว่า ๔๗.๖ ล้านคน และเพิ่มบริการล้างไตผู้ป่วยไตวายเรื้อรังด้วยเครื่องอัตโนมัติ ส่งเสริมการสร้างหลักประกันสังคม และสวัสดิการสำหรับแรงงานในระบบและนอกระบบให้สามารถเข้าถึงระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ครอบคลุมผู้ประกันตนสำหรับแรงงานในระบบและนอกระบบ ไม่น้อยกว่า ๑๗.๐๒ ล้านคน รวมทั้งสร้างความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล สนับสนุน การสร้างที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง ๖,๒๐๐ คริวเรือน บ้านพอเพียง ๑๕,๐๐๐ คริวเรือน พัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชน ริมหคลองเปรมประชากร ไม่น้อยกว่า ๙๙๕ คริวเรือน รวมทั้งผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อเพื่อซื้อ ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ๓๐,๐๐๐ คน ช่วยเหลือ คุ่มครองผู้ประสบปัญหาทางสังคม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและคนขอทาน ๑๑๐,๘๐๕ คน พัฒนาคูณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มเป่าหมายพิเศษในพื้นที่ ๖๑,๓๙๐ คน จัดทำเคหะชุมชนและบริการชุมชน ผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง ๓,๐๙๔ หน่วย จัดทำอาคารเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อย ไม่น้อยกว่า ๕,๐๕๕ หน่วย รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อดูแลประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมในราคาสินค้า และบริการอย่างเหมาะสม

๗) การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา งบประมาณทั้งสิ้น ๘๓,๙๖๘.๐ ล้านบาท เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึงตามสิทธิที่กำหนดไว้ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เรียนฟรี ๑๕ ปี) ๑๐,๓๕๖,๔๐๐ คน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีทางไกลผ่านดาวเทียม ไม่น้อยกว่า ๑๔,๖๐๐ แห่ง และเทคโนโลยีทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ๑๔,๘๐๐ แห่ง ตลอดจนสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาในพื้นที่ ๒,๗๐๐ โรงเรียน ส่งเสริมกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ขาดแคลน ทุนทรัพย์และด้อยโอกาสไม่น้อยกว่า ๒ ล้านคน ได้รับความช่วยเหลือและเข้าถึงการศึกษาที่สอดคล้อง กับความจำเป็นรายบุคคล มีโอกาสสำเร็จการศึกษาและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป่าหมาย ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ

๘) มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป่าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๘๒๗.๐ ล้านบาท เพื่อให้มีระบบและกลไกช่วยเหลือประชาชนกลุ่มเป่าหมาย เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ให้สามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐและโอกาสทางสังคมได้ อย่างเท่าเทียมกัน

๙) การสนับสนุนด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม งบประมาณทั้งสิ้น ๕๒,๓๑๓.๓ ล้านบาท เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกร โดยจัดสวัสดิการตามแนวทาง ประชากรรัฐผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ๑๕ ล้านคน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น

ต่อการดำรงชีพ รวมทั้งส่งเสริมการออมเพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญและประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิก เมื่อสิ้นสภาพ ๓ ล้านคน สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือด้านหนี้สิน และส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รวมทั้งสนับสนุนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแห่งรัฐ

๑๐) การดำเนินภารกิจพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม งบประมาณทั้งสิ้น ๔,๑๓๖.๔ ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสในการเข้าถึง การบริการสาธารณะภาครัฐอย่างเท่าเทียมเป็นธรรมและทั่วถึง เสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานในและนอกระบบให้มีหลักประกันทางสังคม ได้รับการคุ้มครอง ปลอดภัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามกฎหมาย ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ทางวัฒนธรรม ตลอดจนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในโครงการพระราชดำริมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม งบประมาณทั้งสิ้น ๘,๕๘๗.๓ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๑๘,๓๑๕.๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๖ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรและการรักษาสิ่งแวดล้อมบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เป็นรากฐานการพัฒนาประเทศ และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยการสร้างการเติบโตบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจภาคทะเล ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ปัญหามลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การขับเคลื่อนและผลักดันนโยบาย แผน และมาตรการด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง ป่าไม้ และบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด จำแนกตามแผนงานได้ ดังนี้

๑) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ งบประมาณทั้งสิ้น ๖๖,๗๓๘.๒ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศมีความมั่นคงด้านน้ำเพิ่มขึ้น มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยการจัดการน้ำอุปโภคบริโภคผ่านการจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อระบบประปา ๖๗,๑๖๒ ครั้งเรือน สร้างความมั่นคงด้านน้ำทั้งภาคการผลิต ภาคเกษตร และอุตสาหกรรมให้มีต้นทุนน้ำใช้อย่างสมดุล และเพิ่มผลผลิตภาพการใช้น้ำ ๑๙๖.๒ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น ๓๗๖,๕๘๖ ไร่ การจัดการน้ำท่วมและบรรเทาสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ ๘๒๐,๐๙๕ ไร่ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐาน ๑๖ แหล่ง พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสีย ๑๑๙ แห่ง อนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๗,๘๑๕ แห่ง และปลูกป่าฟื้นฟู ๒๐,๙๐๐ ไร่ รวมทั้งช่วยเหลือและแก้ปัญหาภัยแล้ง การผลักดันให้มีกฎหมายหลัก กฎหมายรอง และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ป่าไม้ และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๗๓๑.๔ ล้านบาท เพื่อให้ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยพัฒนากลไกและมาตรการในการอนุรักษ์ปกป้อง คุ้มครอง ป่าไม้และใช้ประโยชน์

ความหลากหลายชีวภาพอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำอย่างเหมาะสม รวมพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๐๓,๕๙๔,๗๒๐ ไร่ และส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร ๓๖,๑๕๐ ไร่ จัดกิจกรรมชุมชนไม้มีค่า และพื้นที่สีเขียวนอกเขตอนุรักษ์ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพและอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด สร้างเครือข่ายราษฎรพิทักษ์ป่า แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า สนับสนุนการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ พัฒนาแหล่งเรียนรู้และแหล่งอนุรักษ์ ฟื้นฟูพันธุ์พืชใกล้สูญพันธุ์ พันธุ์พืชที่ถูกคุกคาม ๔๑๕ ชนิด เพิ่มสัดส่วนพื้นที่สีเขียวด้วยการบริหารจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม กำหนดสิทธิในที่ดินแก่ประชาชน ด้วยการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชน ไม่น้อยกว่า ๒๐๑,๐๐๐ ไร่ เพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรที่อยู่อาศัยทำกิน ในพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท

๓) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล งบประมาณทั้งสิ้น ๓๕๙.๖ ล้านบาท เพื่อให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รับการปรับปรุง ฟื้นฟูและสร้างใหม่ โดยพัฒนา และเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ฟื้นฟูปะการังและหญ้าทะเลโดยการปลูกเสริม ๒๑๐ ไร่ และรักษาระบบนิเวศและสัตว์ทะเลหายากใกล้สูญพันธุ์ ตลอดจนคุ้มครองอนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ๓,๑๕๑ กิโลเมตร

๔) การจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๑๐๒.๑ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ไม่น้อยกว่า ๕๓ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ด้วยการสร้างความร่วมมือของภาคีต่าง ๆ เสริมสร้างขีดความสามารถในการลดมลพิษภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกจากโรงงานอุตสาหกรรม การลงทุนเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ รวมทั้งการเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนในพื้นที่ป่าเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืนในอนาคต

๕) การจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม งบประมาณทั้งสิ้น ๔๕๐.๖ ล้านบาท เพื่อให้ประเทศมีการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษและการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ จัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด จัดการคุณภาพอากาศของแต่ละพื้นที่ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการป้องกันและลดมลพิษเพิ่มศักยภาพการจัดการเก็บ ขนส่ง ระบบการจัดการน้ำเสียและการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย ขยะติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายให้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง จัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ โดยครอบคลุมกิจกรรมการจัดการมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ขยะมูลฝอย การจัดการสารเคมีในภาคเกษตร รวมถึงการใช้มาตรการเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ

๖) การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๑.๖ ล้านบาท เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี โดยส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ผลักดันให้มีการจัดโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ สนับสนุนการเสริมสร้างคุณลักษณะชีวิตที่พึงประสงค์ให้เป็นที่ยอมรับในบริบทของพื้นที่ และสนับสนุนการกระจายอำนาจและส่งเสริมธรรมาภิบาลด้านการรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗) การสนับสนุนด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม งบประมาณทั้งสิ้น ๑๓,๓๕๓.๗ ล้านบาท เพื่ออนุรักษ์ รักษา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยสนับสนุนแหล่งน้ำเพื่อการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส่งเสริมการใช้ยางพาราในหน่วยงานภาครัฐ การสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดรูปที่ดินเพื่อการชลประทาน และการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ

๘) การดำเนินงานภารกิจพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม งบประมาณทั้งสิ้น ๑๓,๘๐๒.๔ ล้านบาท โดยสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันไฟฟ้า พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และแหล่งอนุรักษ์พันธุ์พืช และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่ และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม งบประมาณทั้งสิ้น ๑๘,๗๖๕.๗ ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๕๖,๕๒๘.๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อให้ระบบการบริหารราชการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน การพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ การบริหารจัดการการเงิน การคลัง การบริหารงานภาครัฐที่ทันสมัย และการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ ตลอดจนการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ จำแนกตามแผนงานได้ ดังนี้

๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ งบประมาณทั้งสิ้น ๖๐๙.๑ ล้านบาท เพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทย ส่งผลให้ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๗ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน โดยการปลูกฝังวิถีคิดและปลูกจิตสำนึกให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตมีค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนากลไก มาตรการ แนวทางในการป้องกันการทุจริตในองค์กรของหน่วยงานของรัฐ และเอกชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานคดีทุจริตให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สังคมไทยมีภาพลักษณ์ความซื่อสัตย์สุจริตดีขึ้น ภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๒) รัฐบาลดิจิทัล งบประมาณทั้งสิ้น ๒,๐๐๓.๔ ล้านบาท เพื่อยกระดับภาครัฐและพัฒนาทักษะดิจิทัลบุคลากรของรัฐไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล โดยการบริหารงานและการทำงานของภาครัฐเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัล พร้อมทั้งสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลภาครัฐอย่างน้อย ๖ แพลตฟอร์ม เพื่อการบริการประชาชนที่ดีขึ้น และให้ภาครัฐมีระบบดิจิทัลกลางที่สำคัญและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้หลายหน่วยงาน มีการทำงานร่วมกันในรูปแบบบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานและการให้บริการของหน่วยงาน

๓) การพัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ งบประมาณทั้งสิ้น ๑๘,๑๘๔.๗ ล้านบาท เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการและมีความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับสากล โดยการพัฒนารูปแบบการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า สะดวก โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดภาระค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอนการทำงาน รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน รวมทั้งมีการเชื่อมโยงระบบบริการภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนปรับปรุงระบบการอนุมัติและอนุญาตของภาครัฐ เพื่อยกระดับการพัฒนาภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐให้เป็นรัฐบาลที่ทันสมัย มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ตลอดจนขับเคลื่อนแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมไปสู่การปฏิบัติ และภาครัฐได้รับการประเมินสถานการณ์เป็นระบบราชการ ๔.๐ ระดับพื้นฐาน พัฒนาระบบบริหารกำลังคนให้มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม สามารถตอบสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน สร้างความก้าวหน้าให้กับบุคลากรตามความรู้ ความสามารถและศักยภาพ โดยการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านดิจิทัล สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ สุจริต มีจิตบริการ และมีความเป็นมืออาชีพ

๔) การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๕๑๔.๒ ล้านบาท เพื่อพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ขับเคลื่อนแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย จัดทำกฎหมายที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ และการแข่งขันระหว่างประเทศ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางกฎหมาย มีการบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม รวมทั้งการอำนวยความสะดวกโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ ช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม คุ่มครองผู้ด้อยโอกาส โดยการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รวมถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม

๕) การสนับสนุนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณทั้งสิ้น ๕,๕๐๑.๕ ล้านบาท เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักธรรมาภิบาล มีส่วนร่วมปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน เสริมสร้างกลไกการกำกับติดตามการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานรัฐให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเสริมสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน สนับสนุนการจัดการงบประมาณให้สนองต่อนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา พัฒนาทรัพยากร ระบบบริหารงานบุคคลภาครัฐ ให้ทันสมัย ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ พัฒนาและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของทั้งภาครัฐและประชาชน

๖) การดำเนินงานภารกิจพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณทั้งสิ้น ๔๓๐,๓๘๗.๗ ล้านบาท เพื่อให้การดำเนินงานภารกิจด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยการพัฒนาระบบการบริการประชาชน ระบบการบริหารจัดการงานยุติธรรม ศาล หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ รัฐสภา รวมทั้งค่าใช้จ่ายตามสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ของบุคลากรภาครัฐที่กำหนดไว้ในงบกลาง อาทิ เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ เงินสำรองเงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ และเงินสมทบของลูกจ้างประจำ และค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณทั้งสิ้น ๙๖,๓๒๗.๙ ล้านบาท

รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายไว้ จำนวน ๔๓๓,๒๗๙.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐ ของวงเงินงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายรองรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมายสำหรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นและการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ

รายจ่ายงบกลาง จำนวน ๑๓๙,๘๒๕.๖ ล้านบาท เพื่อสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ

การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณภัยร้ายแรงและภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ รวมทั้งบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ตลอดจนชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ

การบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ จำนวน ๒๙๓,๔๕๔.๓ ล้านบาท เพื่อชำระคืนต้นเงินกู้จำนวน ๙๙,๐๐๐.๐ ล้านบาท ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม จำนวน ๑๙๔,๔๕๔.๓ ล้านบาท เป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐให้เกิดเสถียรภาพทางการคลังและการเงินรวมทั้งการรักษาวินัยทางการคลัง

สำหรับเอกสารประกอบได้มีการจัดทำให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ดังนี้

๑. คำแถลงประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๒. รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๑
๓. คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับและวิธีหาเงินส่วนที่ขาดดุล แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๒
๔. คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง ซึ่งรวมถึงการแสดงผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ และฉบับที่ ๔
๕. รายงานเกี่ยวกับสถานะทางการเงินโดยรวมของรัฐวิสาหกิจ แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๕
๖. รายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณโดยรวมของหน่วยรับงบประมาณ แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๗
๗. คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและหนี้ที่เสนอเพิ่มเติม แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๕
๘. ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว แสดงไว้ในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๖
๙. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร อภิปรายร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ว่า งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการบริหารประเทศในแต่ละปี แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งคืองบประมาณที่จะใช้บริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤต ดังนั้น การพิจารณางบประมาณฯ ที่กำลังดำเนินการอยู่นี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน และต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของพี่น้องประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก การจัดทำงบประมาณมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ ซึ่งปัญหาบ้านเมืองอยู่ในช่วงวิกฤตโควิด-๑๙ และวิกฤตด้านสาธารณสุข ซึ่งจะนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจต่อไป ดังนั้น การจัดทำงบประมาณจึงต้องมีลักษณะพิเศษคือต้องสามารถเป็นเครื่องมือรองรับวิกฤตเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ ทั้งนี้ วิกฤตต้มยำกุ้งเกิดจากผู้ประกอบการรายใหญ่ แต่เบื้องล่าง อาทิจากเกษตรกร การท่องเที่ยวรับผลกระทบไม่มากนัก และเกิดจากค่าเงินบาทอ่อน เดิม ๒๕ บาท / ๑ ดอลลาร์ เป็น ๕๐ บาท / ๑ ดอลลาร์ แต่วิกฤตโควิดกระทบกับทุกภาคส่วนทั้งภาคเล็ก ภาคใหญ่ และทั่วโลก เกี่ยวข้องกับปัญหากำลังซื้อทำให้การส่งออกหยุดลงและส่งผลกระทบต่อส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคส่วนการผลิต ประเทศไทยได้รับผลกระทบการระบาดของโรคน้อยแต่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างมากเพราะการใช้มาตรการที่ผิดพลาดของรัฐบาล โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ข้อมูลว่า ปี ๒๕๖๓ GDP เศรษฐกิจหดตัว ร้อยละ ๘.๑ แต่นายกรัฐมนตรีกล่าวว่าเศรษฐกิจหดตัว ร้อยละ ๕ - ๖ เท่านั้น ซึ่งเป็นความผิดพลาดของรัฐบาล และเรื่องที่ทำทนายสำคัญ

ของรัฐบาล คือ มาตรการรองรับผลกระทบด้านเศรษฐกิจว่าจะเป็นอย่างไร และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะฟื้นตัวเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับปัจจัย ๓ ประการ คือ ๑. ต้องป้องกันธุรกิจภายในประเทศไม่ให้ล้ม ๒. ต้องรักษาการจ้างงานเอาไว้ให้ได้ และ ๓. ต้องป้องกันผลกระทบไม่ให้ลามไปถึงระบบการเงินของประเทศ วิกฤตเศรษฐกิจทำให้ธุรกิจหยุดชะงัก เกิดการตกงาน การถูกเลิกจ้าง และเกิดปัญหาต่อสถาบันการเงิน สิ่งที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือหนี้เสียที่ธนาคารปล่อยให้กู้ยืมจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เราต้องหมั่นตรวจสอบว่าระยะต่อไปจะจัดการเรื่องงบประมาณอย่างไร เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อการผลิตที่รัฐบาลทำมาในอดีต ทั้งนี้ งบประมาณแผ่นดิน เป็นเครื่องมือสำคัญที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ฟื้นขึ้นมาได้ หากทำงานอย่างเข้าใจและถูกวิธี คำถามที่สำคัญคือการจัดทำงบประมาณที่นายกรัฐมนตรี ได้แถลงมานั้นเป็นคำตอบในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือไม่ ประเทศไทยอยู่ในช่วงเศรษฐกิจในภาคธุรกิจจะล้มสลาย แรงงานตกงาน ซึ่งการจัดทำงบประมาณดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้เพราะเป็นการจัดงบประมาณในแบบเดิม ๆ ไม่ได้มีการปรับปรุงและไม่ได้ปรับให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ นอกจากนี้ ยังยึดมั่นในโจทย์เดิม ๆ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ การมุ่งเน้นในเรื่องการก่อสร้างชุดคุณลุง และการจัดอบรมต่าง ๆ เหมือนที่ผ่านมาทุกปีตามที่หน่วยราชการเสนอมา ซึ่งรัฐบาลไม่ได้มองที่ภาพใหญ่คืออนาคตของประเทศไทยว่าจะก้าวไปในทิศทางใด จะรองรับธุรกิจที่จะเกิดขึ้นใหม่อย่างไร รองรับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะเกิดขึ้นใหม่อย่างไร สินค้าการเกษตรจะถูกยกระดับขึ้นมาได้อย่างไร เพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะยืนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาการอุดหนุนของรัฐแบบเดิม นอกจากนี้ เรื่องของทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ถูกละเลยมาโดยตลอด ซึ่งงบประมาณปี ๒๕๖๔ ยังขาดแผนเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ โดยต้องระลึกไว้เสมอว่าหากพี่น้องประชาชนขาดทักษะในการสร้างรายได้ ประเทศไทยก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และงบประมาณที่ใช้ไปควรจะทำให้มีผลผลิตต่อหน่วยที่สูงขึ้น เพื่อให้คนไทยมีความมั่งคั่งในโอกาสต่อไป ดังนั้น งบประมาณปี ๒๕๖๔ ต้องไม่ถูกใช้ไปในเชิงตำน้ำพริกละลายแม่น้ำเพื่อประโยชน์ทางการเมืองของพรรคฝ่ายรัฐบาล โดยนโยบายสารพัดแจกเพื่อสร้างผลคะแนนเสียงความนิยมนั้นเป็นมาตรการเพื่อตนเองและพวกพ้องโดยใช้ภาษีของประชาชนเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้ งบประมาณปี ๒๕๖๔ เป็นงบประมาณที่ไม่ได้ตอบคำถามในเรื่องของการรองรับแรงงานที่ตกงาน การกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายหลังโควิด-๑๙ แผนงานรองรับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ และหากมาตรการเยียวยาหมดอายุ รัฐบาลได้วางแผนรับมือพืชผลเกษตรตกต่ำแล้วหรือไม่ มีงบประมาณสำหรับการพัฒนาผลผลิตต่อหน่วยอย่างไร โดยงบประมาณฉบับนี้หากดำเนินการไม่ถูกต้องก็จะเป็นอันตรายต่อประเทศเป็นอย่างมาก หากรัฐบาลไม่สามารถชี้แจงคำถามข้างต้นได้ จึงไม่สนับสนุนให้งบประมาณนี้ผ่านไป

จากนั้น ได้มีสมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ โดยแสดงข้อห่วงใยต่อโครงสร้างของงบประมาณที่ตั้งไว้จำนวนไม่เกิน ๓.๓ ล้านล้านบาท แบ่งออกเป็น ๓ รายการใหญ่ ๆ ได้แก่ ๑. รายจ่ายประจำ ๒.๕๒๖ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕ ๒. รายจ่ายลงทุน ๖.๗๔ แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ และ ๓. รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ ๙๙,๐๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓ เมื่อพิจารณารายจ่ายประจำและรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ซึ่งรวมแล้วเป็นเงินจำนวน ๒.๖๒๕ ล้านล้านบาท ในขณะที่รายได้ที่มาจากการจัดเก็บภาษีประมาณไว้ ๒.๖๗๗ ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงหากการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามประมาณการ แต่หากการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าประมาณการ ไม่มีเงินเหลือที่จะพัฒนาปรับปรุงหรือลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ยกเว้นจะต้องไปกู้มาเพิ่ม ซึ่งเชื่อว่าไม่สามารถเก็บได้ตามเป้าหมายที่รายจ่ายประจำสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยปีสูงขึ้นเป็น ๒.๕๒๖ ล้านล้านบาท หรือ ๒.๒๒ เท่า ในขณะที่รายจ่ายด้านการลงทุนโตขึ้นเพียง ๑.๘ เท่า เนื่องมาจากรัฐบาลทหารที่ทำให้มีรายจ่ายประจำสูงขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ กองทัพไทยมีหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจด้านการป้องกันประเทศที่ภัยคุกคามเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นการก่อการร้าย การรบกันด้วยกำลังพลที่มากเหมือนสมัยสงครามโลกจะไม่มีอีกแล้ว ดังนั้น

การมีกำลังพลมากเกินไปจนจำเป็นจึงเป็นภาระกับงบประมาณของประเทศ และยังเป็นอันตรายต่อระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น ภารกิจแรกที่รัฐบาลจะต้องทำคือการลดจำนวนข้าราชการลง เพื่อลดรายจ่ายประจำที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้มากที่สุด และทำให้กลายเป็นรัฐของประชาชน ซึ่งจะสามารถทำให้เก็บภาษีได้มากขึ้น และนำเงินก้อนนั้นมาพัฒนาประเทศต่อไป อีกทั้งการที่มีกฎหมายและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อจูงใจให้มีการลงทุนในประเทศ มูลค่าการส่งออกโดยเฉพาะรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมเป็นร้อยละ ๑๕ ของ GDP ของประเทศ แต่ ๒ เดือนที่ผ่านมาหลายบริษัทกำลังจะปิดตัวในไทยและย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งรัฐบาลจะต้องเตรียมฐานการผลิตใหม่ ขณะเดียวกันงบกลางสำหรับแก้ไขผลกระทบจากโควิด-๑๙ จำนวน ๔๐,๓๒๕ ล้านบาท ชำazonกับพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ หรือพระราชกำหนดกู้เงิน และไม่ก่อให้เกิดการผลิตที่จะนำมาซึ่งภาษี ตลอดจนงบประมาณกระทรวงการคลังที่เพิ่มขึ้น ๒๑,๐๗๕ ล้านบาท ซึ่งเป็นรายการใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้และดอกเบี้ย ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดการผลิต กระทรวงคมนาคมโดยกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทเพิ่มขึ้น ๑๖,๖๘๗ ล้านบาท และกระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมโยธาธิการและผังเมืองเพิ่มขึ้น ๑๒,๗๗๓ ล้านบาท โดยงบประมาณที่เพิ่มขึ้นคือการสร้างถนนซึ่งเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานแบบเก่าไม่ตอบโจทย์ของสถานการณ์หลังโควิด-๑๙ อาทิ อุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และอุตสาหกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุข นอกจากนี้ ยังเห็นว่าฐานะทางการคลังของรัฐบาลมีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการล้มละลาย รัฐบาลกู้เองโดยตรงและหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันทั้งสิ้น ๖.๙๘ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ ของ GDP จึงมีความกังวลว่าหากการประมาณการรายได้ผิดและไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้า นั้นหมายความว่าปีงบประมาณต่อไปจะเหลือให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของ GDP จะเต็มพีดานและจะไม่สามารถกู้เงินมาพัฒนาเศรษฐกิจได้อีก ซึ่งจากสถิติเห็นได้ชัดเจนว่ารัฐบาลจัดเก็บรายได้ต่ำกว่าที่ประเมินมา ๖ ปีแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน เนื่องจากประชาชนขาดกำลังซื้อ จึงทำให้รัฐบาลจัดเก็บภาษีได้น้อยลง แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจไทยเริ่มตกต่ำอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ รวม ๕ ปี ชำระหนี้เงินต้นไป จำนวน ๒๒๐,๘๗๕ ล้านบาท เฉลี่ยแล้วชำระคืนต้นเงินกู้ประมาณปีละ ๔๔,๐๐๐ ล้านบาท หากรวมหนี้ที่กู้มาชดเชยการขาดดุลงบประมาณรวม ๒.๗๙๑ ล้านล้านบาท จะต้องใช้เวลาชำระคืนถึง ๖๔ ปี ยังไม่นับรวมหนี้เงินกู้ตามพระราชกำหนดกู้เงิน จำนวน ๑.๑ ล้านล้านบาท หรือหนี้ที่จะต้องกู้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ถ้ายังสามารถกู้ได้ซึ่งอาจต้องใช้เวลาเกือบ ๑๐๐ ปี จึงจะชำระหมด ตอนนี้รัฐบาลจะก่อหนี้ได้ไม่เกิน ๒.๔ ล้านล้านบาท ที่เป็นยอดเต็มพีดานการก่อหนี้เมื่อรวมเงินกู้ตามพระราชกำหนดดังกล่าว และที่ต้องกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณปี ๒๕๖๔ จึงเหลือวงเงินที่จะก่อหนี้อีกประมาณ ๗๕๐,๐๐๐ ล้านบาท และหากมีเหตุอันไม่คาดคิดเกิดขึ้นจะทำให้ยอดหนี้สาธารณะสูงจนกู้เงินไม่ได้

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ชี้แจงว่าการจัดงบประมาณเป็นการวางโครงการสำหรับอนาคต เพราะโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนนยังมีไม่เพียงพอ และมีการเตรียมสำหรับลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ อย่างไรก็ตาม ทุกคนต่างก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด-๑๙ อาจจะมีการลดค่าแรงไปบ้าง แต่ข้อสำคัญคือ ภาคเอกชนยังคงมีการจ้างงานต่อ สำหรับการจัดงบประมาณที่ไม่พอเพียงนั้น เนื่องจากบางปีมีการประมูลของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) หรือบางปีประชาชนเดือดร้อนก็ไม่สามารถเก็บภาษีได้เท่าที่ตั้งไว้ แต่ขณะนี้ได้มีการใช้ระบบออนไลน์มาตรวจสอบการจัดเก็บภาษีเพื่อความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยช่วงนี้เป็นช่วงของการฟื้นฟูและการส่งต่อ ต้องใช้เวลา ส่วนการแจกเงินก็ไม่ใช่ว่าแจกเพื่อการเมือง แต่มีการคัดเลือกเพื่อให้ถึงมือประชาชนที่เดือดร้อนจริง ๆ สำหรับการใช้นี้สาธารณะนั้นหลายประเทศต่างมีหนี้จำนวนมาก แต่มีหน่วยงานสำหรับการใช้หนี้อยู่แล้ว ส่วนข้อเสนอว่าต้องการให้

ประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารโลก ส่งเสริมการเกษตรนั้น ต้องคำนึงถึงอุปสงค์ อุปทาน และการลดต้นทุนควบคู่ไปด้วย ต้องมีการวางมาตรการให้ครอบคลุมทั้งระบบ ซึ่งเป็นเรื่องยาก ซึ่งรัฐบาลพยายามดำเนินการมาหลายปีแล้วแต่ยังไม่สำเร็จ ส่วนการย้ายฐานการผลิตของบริษัทขนาดใหญ่ไปยังประเทศเวียดนามนั้น มีการตรวจสอบแล้ว พบว่าเป็นเพียงการปรับแผนทางธุรกิจ เพื่อให้ขนาดการลงทุนมีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น (Economy of scale) และเป็นการรวมสายการผลิตไว้ที่ประเทศเวียดนาม ซึ่งถือว่าการย้ายฐานไปส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนบงทางการทหารนั้น ขอยืนยันว่าทหารไทยกับทหารของประเทศอื่นมีภารกิจแตกต่างกัน ทหารไทยต้องดูแลประเทศ ดูแลชายแดน จึงขอให้ศึกษากฎหมายต่าง ๆ ประกอบด้วย ไม่ใช่มองแค่พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น

จากนั้น สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อาทิ งบประมาณปี ๒๕๖๔ เป็นการจับงบประมาณเหมือนประเทศไทยไม่ประสบภาวะวิกฤตเพราะไม่ได้แตกต่างจากงบประมาณปี ๒๕๖๓ มากนัก ซึ่งสถานการณ์ประเทศขณะนี้เดือนมิถุนายนจะเป็นเดือนสุดท้ายที่ผู้ลงทะเบียนรับเงินเยียวยา ๕,๐๐๐ บาท โดยที่รัฐบาลยังไม่ได้ประกาศมาตรการรองรับใด ๆ เดือนกรกฎาคมก็จะเป็นเดือนสุดท้ายที่พี่น้องเกษตรกรกว่า ๗ ล้านครัวเรือน รับเงิน ๕,๐๐๐ บาท ส่วนกลุ่มคนเปราะบางไม่ว่าจะเป็น เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ กว่า ๖.๗ ล้านคน จะได้รับเงินเยียวยา ๑,๐๐๐ บาท เป็นเดือนสุดท้ายเช่นเดียวกัน สำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ใช้ชีวิตอย่างไม่มีความสุขและได้รับผลกระทบจากการปิดเมืองในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งชัดเจนว่ากระทรวงแรงงานจะต้องมีโครงการช่วยเหลือแรงงานนอกระบบให้เข้าสู่ระบบมีหลักประกันในชีวิต มีโครงข่ายทางสังคมรองรับ แต่งบประมาณของกระทรวงแรงงานกลับถูกปรับลดลง ๓ พันล้านบาท และไม่มีมาตรการที่จะช่วยนำแรงงานเหล่านั้นเข้าสู่ระบบ ในส่วนพี่น้องชาวภาคเหนือที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาไฟป่า ปัญหา PM ๒.๕ พร้อมกับปัญหาโควิด-๑๙ ในช่วงที่ผ่านมา แต่งบประมาณแผนยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมไม่ได้ขยับเพิ่มขึ้นเลย ส่วนบงของการแก้ไขปัญหไฟป่านั้นเพิ่มขึ้น ๒๖๐ ล้านบาท แต่ตัวชี้วัดไม่ได้เพิ่มขึ้นตามงบประมาณด้วย นั่นก็หมายความว่า มีโอกาสที่พี่น้องชาวภาคเหนือจะต้องทุกข์ทรมานกับปัญหาเดิม ๆ หรืออาจแย่กว่าเดิม ด้านพี่น้องชาวอีสานที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งพร้อมกับปัญหาโควิด-๑๙ ถึงแม้งบประมาณปีนี้ กรมชลประทานจะได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นถึง ๘,๐๐๐ ล้านบาท แต่ก็ไม่ได้หมายความว่างบประมาณจะสะท้อนความรุนแรงของปัญหานี้ในประเทศ การรวมศูนย์ของงบประมาณและการเน้นการเยียวยามากกว่าป้องกันปัญหาไม่ต่างอะไรกับเมื่อปีที่แล้ว ทั้งนี้พี่น้องภาคใต้ที่รายได้จากการท่องเที่ยวหายไปเกือบทั้งหมด ประสบปัญหาราคายางตกต่ำเพราะส่งออกไม่ได้พร้อมกับปัญหาโควิด-๑๙ โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรจะมีแผนการการประมาณการที่สะท้อนสถานการณ์จริง ขณะที่ในส่วนของการกู้เงินนั้น รัฐบาลต้องบริหารให้เกิดความน่าเชื่อถือ สร้างเสถียรภาพให้กับประเทศ และกู้มาสร้างรายได้ให้กับประเทศ อีกทั้งรัฐบาลยังให้ความสำคัญกับงบกลางเป็นอันดับที่หนึ่ง ซึ่งเป็นบงที่นายกรัฐมนตรีเป็นบุคคลเดียวที่สามารถเบิกจ่ายได้ แต่งบลงทุนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งจะเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริงกลับมีเพียง ๖ แสนกว่าล้านบาท อย่างไรก็ตาม การบริหารและพัฒนาประเทศนั้นไม่เพียงแต่ใช้งบประมาณในการขับเคลื่อนเท่านั้น แต่รัฐบาลควรสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้แก่ประเทศทั้งจากประชาชนในประเทศและต่างประเทศด้วย

อย่างไรก็ตาม ได้มีสมาชิกฯ อภิปรายสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของการแก้ไข บรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ มีการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการกับทุกหน่วยงานทุกมิติมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง สนับสนุนกันอย่างมีประสิทธิภาพจนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน อาทิ กรมชลประทาน ที่มีการตั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๓ และการใช้งบกลางในโครงการประกันรายได้ เป็นการใช้งบประมาณที่มีความคุ้มค่า มีการช่วยเหลือเกษตรกรต่าง ๆ ที่เป็นมาตรการให้กำลังใจเกษตรกร นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงภารกิจ

ในการฟื้นฟูเยียวยาผู้ที่ได้รับกระทบจากโควิด-๑๙ จึงต้องหารให้เน้นยุทธศาสตร์การส่งออกสินค้าไทยไปยังต่างประเทศ การฟื้นฟูธุรกิจภาคการท่องเที่ยว การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม การจัดทำงบประมาณในปี ๒๕๖๔ ประเด็นหลักที่รัฐบาลให้น้ำหนักมากพอสมควร คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อฟื้นฟูบรรเทาแก้ไขปัญหาที่เกิดจากโควิด-๑๙ โดยรัฐบาลได้ตั้งงบประมาณ ๓.๓ ล้านล้านบาท ซึ่งเพิ่มมาจากปี ๒๕๖๓ ไม่มากนัก การจัดสรรงบประมาณตลอดหลายปีที่ผ่านมาใกล้เคียงกับงบประมาณปี ๒๕๖๔ และเสนอแนะให้เพิ่มงบประมาณสำหรับการลงทุนให้มากกว่าเดิมในทุก ๆ ปี โดยประเด็นของงบกลางได้มีการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ เป็นจำนวนมาก โดยมีสาเหตุหลักในการแก้ไขปัญหาต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙ รวมถึงการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ หากมีเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้นอีกในอนาคต รัฐบาลจะสามารถจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้มาแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึงที่ แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้วางแผนการใช้งบประมาณอย่างละเอียดรอบคอบ ให้กับหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ อย่างสมดุล และแม้ว่าเศรษฐกิจจะมีการชะลอตัวจากปัญหาเรื้อรังทั้งภายในและนอกประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสถานการณ์โควิด-๑๙ และภัยแล้งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตของประเทศอย่างรุนแรง อาทิ การท่องเที่ยว การส่งออก การบริโภคภายในประเทศ และภาคการเกษตร จากผลกระทบดังกล่าว รายได้ของปี ๒๕๖๒ ลดลงมา ๒ ล้านล้านบาท อย่างไรก็ตาม ได้เสนอแนะให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๔ ตามลำดับความสำคัญ โดยคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เร่งด่วนของประชาชน ส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือภาคการผลิตภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน และขอให้เพิ่มช่องทางหรือหน่วยงานในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและความโปร่งใส เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ชี้แจงประเด็นงบประมาณสำหรับป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ถือเป็นนโยบายในการบริหารจัดการคนที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอจนกลายเป็นอาชญากร ซึ่งหากมีการดูแลจากภาครัฐในทุกด้านก็จะทำให้มีประชากรที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นในสังคม และจะสามารถเป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้กับประเทศชาติต่อไปในทุก ๆ ด้าน จึงต้องมีการลงทุนกับคนทุกวงการให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพ เพื่อเพิ่มการแข่งขันกับนานาประเทศได้ในทุก ๆ ทาง เช่นเดียวกับที่ประเทศไทยได้รับการขึ้นชมและสหภาพยุโรป (EU) และอนุญาตให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในชาวต่างชาติในนอกกลุ่ม EU จำนวน ๑๔ ประเทศ ที่สามารถเดินทางเข้าประเทศกลุ่ม EU ได้ ทั้งนี้ ได้ฝากให้สมาชิกฯ ดูแลเด็กและเยาวชนทุกคนในสังคมต่อไป

จากนั้น สมาชิกฯ ได้อภิปรายว่าขณะนี้ประเทศกำลังเจอกับภัยคุกคามของโรคระบาด ไม่ใช่ภัยคุกคามทางทหาร รัฐบาลจำเป็นต้องปรับความคิดเรื่องความมั่นคงจากทางทหารเป็นความมั่นคงในชีวิตของพี่น้องประชาชน การจัดทำงบประมาณต้องปรับงบกองทัพลงเพื่อให้มีงบประมาณรองรับปัญหาเศรษฐกิจ สาธารณสุข และเยียวยาประชาชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งบประมาณของกระทรวงกลาโหมกลับเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ขณะเดียวกันงบประมาณเรือดำน้ำและงบซื้อเครื่องบินของกองทัพอากาศยังมียูที่ที่ถูกตัดงบโอนคืนไปเมื่อปีที่แล้ว กระทรวงกลาโหมก่อนหน้านี้ผูกพันข้ามปีถึง ๑๗๓,๑๔๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๗.๔๖ ของงบประมาณ ขณะที่ทั้งรัฐบาลมีหนี้ผูกพัน ๑,๑๙๙,๐๐๐ ล้านบาท หรือเพียงร้อยละ ๓๖.๓๓ งบผูกพันเหล่านี้ยังเบียดบังโครงการที่จำเป็น ซึ่งมี ๒๒ โครงการเป็นงบการจัดซื้ออาวุธ และ ๒ โครงการบำรุงและซ่อมอากาศยาน ซึ่งควรชะลอออกไปก่อน นอกจากนี้ ยังมีเงินนอกงบประมาณที่ไม่ได้รายงานจากรายได้ที่เป็นธุรกิจของกองทัพ อาทิ ปิมน้ำมัน สนามม้า สนามมวย ฯลฯ ทั้งที่เคยกล่าวว่าจะปฏิรูปกองทัพ แต่กลับมีการทำธุรกิจโดยไม่เปิดเผยรายได้ และจากข้อสังเกตในเบื้องต้นนำมาสู่ ๓ ข้อเสนอ คือ ๑. ตัดลดงบประมาณ ๑๑,๘๔๐ ล้านบาท จากการชะลอ ๖ โครงการผูกพันใหม่ ๒๒ โครงการซื้ออาวุธใหม่ และ ๒ โครงการซ่อมบำรุงอากาศยาน ๒. ลดหนี้ผูกพันให้เหลือไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณประจำปี ๓. เปิดเผยผลการดำเนินงานธุรกิจทุกอย่างของกองทัพ เพื่อให้รายได้กลับมาสมทบคลัง เพื่อไปใช้จ่ายในด้านที่จำเป็น

พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ชี้แจงว่า ปัจจุบันมีภัยคุกคามรูปแบบใหม่จำนวนมาก ทั้งเรื่องยาเสพติด ภัยพิบัติต่าง ๆ กระทรวงกลาโหมและกองทัพ ทราบถึงสถานการณ์ในอนาคตที่กองทัพต้องเข้าไปดูแลช่วยเหลือประชาชน จึงต้องปรับโครงสร้างกองทัพให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และจากสถานการณ์โควิด-๑๙ กองทัพก็สนับสนุนบุคลากรด้านการแพทย์ โดยจัดชุดแพทย์ไปอยู่ในทุกพื้นที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทั้งโรงแรมและโรงพยาบาล ขณะเดียวกันกองทัพได้จัดการกำลังที่มีอยู่ให้พร้อมที่จะปฏิบัติการหากมีสถานการณ์จำเป็นเร่งด่วน งบประมาณต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องใช้ในการปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมถึงอากาศยาน ซึ่งมีอายุการใช้งานยาวนานหลายสิบปีแล้ว ดังนั้นในปี ๒๕๖๔ กองทัพจึงได้ปรับลดงบประมาณลงจากปี ๒๕๖๓ แต่เรื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ซึ่งเป็นงบประมาณผูกพันที่ยังมีความจำเป็นต้องใช้

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ชี้แจงถึงการจัดสรรงบประมาณของกองทัพว่า จากการตรวจสอบกับสำนักงบประมาณทุกอย่างยังเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทุกประการ ซึ่งเป็นงบประมาณข้ามปีในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาในการผลิต การผ่อนชำระเนื่องจากมีราคาแพง ประเทศมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอาวุธยุทโธปกรณ์ให้เพียงพอ เพราะที่ผ่านมาไม่ได้มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ ๆ ทำให้ปัจจุบันมีอาวุธยุทโธปกรณ์เก่าประมาณร้อยละ ๘๐ และเพื่อทดแทนไม่ให้เสียบงบประมาณในการซ่อมบำรุง นอกจากนี้กองทัพยังมีภารกิจที่ดูแลป้องกันอธิปไตยบริเวณชายแดน ซึ่งจะต้องเตรียมความพร้อมทางด้านกำลังและอาวุธ แม้ว่า不会有เหตุอะไรเกิดขึ้นก็ตาม สิ่งสำคัญคือวันนี้เทคโนโลยีต่าง ๆ มีความก้าวหน้า อาวุธยุทโธปกรณ์ที่ไม่ทันสมัยอาจทำให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ โดยภารกิจป้องกันชายแดนจะต้องใช้กำลังพลจำนวนหลายหมื่นคนในการดูแลพื้นที่ ทำให้การแก้ปัญหาชายแดนสามารถยุติจากภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลเข้าใจถึงความห่วงใยจากสมาชิกฯ ในฐานะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะดำเนินการทุกอย่างให้ดีที่สุด และขอให้ทุกคนมีความเข้าใจและห่วงใยลูกหลานที่เป็นทหารที่จะต้องใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียในอนาคต

จากนั้น ได้มีสมาชิกฯ อภิปรายถึงการจัดสรรงบประมาณกระทรวงสาธารณสุขที่ถือว่าพอใช้ได้ แต่ยังดำเนินการในแบบเดิมโดยไม่ได้นำบริบทใหม่เข้ามาพิจารณาคือการระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ทั้งก่อนและหลัง ขณะที่ปัญหาเดิมเรื่องของความไม่เท่าเทียมและไม่เป็นธรรมยังไม่ถูกแก้ไข โดยตัวเลขล่าสุดของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานหายไป ๓๓๘,๓๘๖ คน ซึ่งจะต้องย้ายไปยังระบบของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) โดยต้องใช้งบประมาณเพิ่ม ๑,๓๐๓ ล้านบาท และเมื่อมีผู้ว่างงานมากขึ้น ทำให้ สปสช. ต้องจัดเตรียมงบประมาณมากขึ้น แต่งบประมาณปี ๒๕๖๔ ตั้งเป้าหมายผู้มีสิทธิลดลงจากปี ๒๕๖๓ จำนวนกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับว่าการจัดหางบประมาณไม่ได้จัดทำตามบริบทและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไป ทั้งยังไร้ศักยภาพ โดยเฉพาะโลกหลังโควิด-๑๙ การดูแลผู้ป่วยในกลุ่มต่าง ๆ อาทิ การสร้างโอกาสทางการตลาดทางการแพทย์อย่างมีกลยุทธ์ที่จะทำให้เกิดเสียโอกาสในการท่องเที่ยวใช้จ่ายเชิงสุขภาพ โดยปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๕.๖ หมื่นคนต่อทริป เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒๑ และในฤดูหนาวนี้ก็จะถึงนี่ถือเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทย แต่ยังไม่เห็นการเตรียมการรับตลาดนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น

นายอุตตม สาวนายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ชี้แจงว่าวิกฤตโควิด-๑๙ กระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก โดยธนาคารโลกได้ระบุว่าโควิด-๑๙ ก่อให้เกิดสถานะช็อกทางเศรษฐกิจเสียหายเป็นวงกว้างอย่างไม่เคยเกิดมาก่อนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๓ หรือ ๑๕๐ ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังมีมาตรการการเงินเพื่อเยียวยาผู้ประกอบการ ฟื้นฟูเศรษฐกิจ ลดผลกระทบการเลิกจ้างงาน โดยในอนาคตหลังวิกฤตโควิด-๑๙ จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างมาก รัฐบาลจึงมีแผนสนับสนุนผู้ประกอบการที่เน้นแผนกิจกรรมระดับพื้นที่ชุมชน เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างโอกาสใหม่ให้ประชาชน

รวมทั้งมาตรการจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งสินเชื่อ New Gen ฮักบ้านเกิด ส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙ ตั้งตัวได้ หรือโครงการสินเชื่อ Soft Loan พิเศษต่าง ๆ ได้เตรียมไว้เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจตั้งแต่วินาทีนี้ สำหรับเรื่องวินัยการเงินการคลังนั้นรัฐบาลได้ดูแลอย่างใกล้ชิดและมีความสอดคล้องกับความเป็นจริงของสถานการณ์ วันที่ไม่ใช่สถานการณ์ปกติ ส่วนเรื่องงบประมาณโควิด-๑๙ นั้น ได้ดูแลอย่างใกล้ชิดและรัดกุมเพื่อไม่ให้กระทบต่อเสถียรภาพของผู้ประกอบการ ส่วนเรื่องการจัดเก็บรายได้ รัฐบาลมีกลไกที่ใช้อยู่เป็นประจำ โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งที่ผ่านมาการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรมีการจัดเก็บต่ำกว่าเป้า ตั้งแต่รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้ามาได้บริหารจัดการให้การจัดเก็บรายได้ภาษีอากรเข้าเป้ามากขึ้นจากก่อนหน้านี้การจัดเก็บภาษีอากรที่ต่ำกว่าเป้าหมายเป็นผลจากการปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล และผลกระทบจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวลงอย่างรุนแรงเหลือไม่ถึง ๕๐ ดอลลาร์ ต่อบาเรล นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีรายได้จากแหล่งอื่นเพื่อทดแทนรายได้ภาษีอากรที่ลดลงบางช่วงเวลา ทำให้การจัดเก็บรายได้ในภาพรวมสูงกว่าประมาณการ มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน

ต่อมา สมาชิกฯ ได้อภิปรายถึงการจัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๔ ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและองค์ความรู้ทางการแพทย์ ไม่มีแผนงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งแผนงานสร้างความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการวิจัยและพัฒนา ยา วัคซีน หรือระบบสาธารณสุข อีกทั้งจัดสรรงบกลางเพิ่มขึ้น ๙.๕ หมื่นล้านบาท โดยงบกลางสำหรับโควิด-๑๙ มีจำนวนถึง ๔ หมื่นล้านบาท ในขณะที่งบกองทุนเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ซึ่งปัญหาของงบกลางและงบกองทุนคือไม่มีรายละเอียดในการใช้จ่ายงบประมาณและกลไกของรัฐสภาไม่สามารถตรวจสอบได้

นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้แจงประเด็นการเพิ่มงบประมาณภารกิจงานไฟฟ้าแต่ตัวชี้วัดลดลงหรือคงเดิมว่า ปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยประสบปัญหาไฟฟ้ามากกว่าปี ๒๕๖๒ แม้ว่าจะมีการเตรียมการเป็นอย่างดีเพื่อให้ปี ๒๕๖๓ จะไม่เกิดเหตุรุนแรงเท่าปี ๒๕๖๒ แต่พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากไฟฟ้างกลับมีมากกว่าในปี ๒๕๖๒ มาก จึงเป็นที่มาของการเพิ่มงบประมาณในปี ๒๕๖๔ และการที่ตัวชี้วัดยังคงเดิมนั้นเนื่องจากต้องการเพิ่มศักยภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งเรื่องของเทคโนโลยีและอุปกรณ์สนับสนุน จึงได้เร่งจัดหาอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่มากขึ้น เพื่อให้ในปี ๒๕๖๔ จะสามารถแก้ไขปัญหาไฟฟ้าได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาไฟฟ้าที่ดีที่สุดคือการสร้างความเข้าใจ การฝึกซ้อมประชาชนให้เข้าร่วมเครือข่าย การให้ความรู้ด้านไฟฟ้า และความร่วมมือกับประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่ป่าให้มีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถเป็นกำลังสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวตั้งแต่ต้นเหตุได้ นอกจากนี้ ได้ชี้แจงในประเด็นการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งว่า มีการแก้ไข ๓ วิธี คือ มาตรการสีเขียว เป็นการลดผลกระทบให้แก่พี่น้องประชาชนให้มากที่สุดโดยการย้ายพื้นที่ประชาชนไปอยู่ในบริเวณอื่น มาตรการสีเหลือง เป็นการใช้ธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาโดยใช้ไม้ไผ่มาปักตามแนวที่ถูกกัดเซาะอย่างหนัก ซึ่งในบางพื้นที่อาจเติมทรายเข้าไปเพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่อื่น ๆ และมาตรการสีเทา เป็นการสร้างเขื่อนหรือแนวคอนกรีตซึ่งจะต้องทำการศึกษาอย่างรอบคอบเพราะอาจมีผลกระทบต่อไปยังที่อื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้มีการดำเนินการไปแล้วและขณะนี้เหลือเพียง ๘๙ กิโลเมตร ซึ่งจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนและจะพยายามหลีกเลี่ยงการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนให้มากที่สุด

จากนั้น สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ อาทิ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจน้อยมาก โดยงบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจในส่วนของประเทศบ้านลดลงทั้งที่มีปัญหาภัยแล้งในหลายพื้นที่ อีกทั้งเงินอุดหนุนกองทุนประชารัฐสวัสดิการ

ที่ไม่เคยมีมาก่อนแต่ปรากฏในงบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๖๔๗.๔ ล้านบาท และขอให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการรักษาพยาบาล อย่างไรก็ตาม สมาชิกฯ ได้เห็นด้วยกับนโยบายการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมให้คนไทยเที่ยวไทยซึ่งถือเป็นกำไรของประเทศ และเสนอแนะในด้านการศึกษาโดยให้ใช้ระบบออนไลน์ในการขยายโอกาสให้กับทุกคน การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบ การบูรณาการด้านการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน การให้โอกาสเด็กและเยาวชนในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะครูต่างชาติ และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น

นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงกรณีการจ้างครูต่างชาติว่าเมื่อสองเดือนที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติงบประมาณสำหรับครูต่างชาติที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน ๑๐,๐๐๐ อัตรา และครูสอนภาษาจีน จำนวน ๑๐,๐๐๐ อัตรา ซึ่งจะกระจายไปยังโรงเรียนที่ขาดแคลนครูที่ต้องการทักษะในการพูดภาษาอังกฤษและภาษาจีนทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม แผนงานดังกล่าวเป็นการวางแผนระยะเวลา ๓ ปี เพื่อให้ครูคนไทยที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาจีนยกระดับขึ้นมาให้เทียบเคียงกับครูต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา โดยหวังว่าการขับเคลื่อนนี้จะทำให้นักเรียนที่ขาดโอกาสได้รับการเรียนการสอนจากครูต่างชาติและทำให้ประเทศได้ยกระดับการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

ต่อมาสมาชิกฯ ได้อภิปรายในประเด็นต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จนเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ ได้สั่งพักการประชุมและนัดประชุมในวันพฤหัสบดีที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

พักการประชุมเวลา ๐๐.๓๕ นาฬิกา

*****